

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ**ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ****«ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ
ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ»****ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Με το παρόν σχέδιο Νόμου κυρώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία των Παρισίων στο πλαίσιο της Σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία υιοθετήθηκε από την 21η Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, στις 12 Δεκεμβρίου 2015 στο Παρίσι

A. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η «Συμφωνία των Παρισίων» (Paris Agreement), που υιοθετήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2015 από την 21η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών στο πλαίσιο της Σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, αποτελεί ένα ιστορικά σημαντικό ορόσημο στον παγκόσμιο αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής, που κατά γενική μολογία αποτελεί την μεγαλύτερη απειλή για τον πλανήτη αυτή τη στιγμή.

Η Συμφωνία συνιστά μια συνέχιση στο Πρωτόκολλο του Κιότο, που έχει κυρωθεί με τον Ν. 3017/2002 (Α'117) και αποτελεί ίσως μια μοναδική ευκαιρία για να παραδοθεί στις επόμενες γενιές ένας κόσμος που θα είναι πιο σταθερός, σε ένα υγιέστερο πλανήτη, με δικαιότερες κοινωνίες και πιο ευημερούσες οικονομίες, συμβατές στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Αναμένεται ότι η Συμφωνία θα κατευθύνει τον κόσμο προς μια παγκόσμια μετάβαση σε καθαρή ενέργεια και βιώσιμη κυκλική οικονομία.

Η πορεία μετάβασης θα απαιτήσει σημαντικές αλλαγές τόσο στο δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα. Για την ΕΕ και την χώρα μας, αυτή η πορεία παρέχει παράλληλα και σημαντικές ευκαιρίες, κυρίως για την απασχόληση και την ανάπτυξη.

Η μετάβαση αυτή μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να τονώσει τις επενδύσεις και την καινοτομία σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κυκλική οικονομία, συμβάλλοντας έτσι στη φιλοδοξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) να γίνει ο παγκόσμιος ηγέτης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να αυξήσει την ανάπτυξη των αγορών για την παραγωγή σχετικών αγαθών και υπηρεσιών, για παράδειγμα στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας. Η πορεία προς την κυκλική οικονομία, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την αντιμετώπιση

της κλιματικής αλλαγής μπορεί να αποτελέσει μοχλό βιώσιμης αλλαγής του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου.

1. Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η Συμφωνία των Παρισίων είναι η πρώτη πολυμερής συμφωνία για την κλιματική αλλαγή που καλύπτει σχεδόν το σύνολο των εκπομπών παγκοσμίως. Στο πλαίσιο αυτό, η συμφωνία των Παρισίων είναι μια επιτυχία για τον κόσμο και μια επιβεβαίωση της επιτυχημένης στρατηγικής πορείας της ΕΕ προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Επισημαίνεται ότι η ΕΕ ήταν η πρώτη μεγάλη οικονομία που παρουσίασε πρόταση προς την UNFCCC για το κλίμα (που εντάσσεται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων κάθε χώρας υπό την μορφή των NDCs - Nationally Determined Contributions, δηλαδή των «εθνικά καθορισμένων συνεισφορών» μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου) στις 6 Μαρτίου 2015, μέσω της δέσμης πολιτικών «κλίμα-ενέργεια για το 2030» που έχει θέσει ένα φιλόδοξο στόχο μείωσης των κοινοτικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030 σε σχέση με το 1990.

Σημειώνεται ότι ήδη από τον Οκτώβριο του 2014 σύμφωνα με τα Συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής οι αρχηγοί κρατών μελών και κυβερνήσεων της ΕΕ καθόρισαν ως δεσμευτικό στόχο τη μείωση των εγχώριων εκπομπών σε όλο το φάσμα της οικονομίας κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030, σε σύγκριση με το 1990. Όλοι οι τομείς της οικονομίας θα πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη αυτών των μειώσεων εκπομπών.

Προκειμένου αυτό να συμβεί με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, οι τομείς της βιομηχανίας και της παραγωγής ενέργειας που καλύπτονται από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ) θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 43 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 2005. Άλλοι τομείς της οικονομίας, όπως οι μεταφορές, τα κτίρια, η γεωργία, τα απόβλητα, η χρήση της γης και η δασοκομία θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 30 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 2005.

Μετά την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αναθεώρηση του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ που έγινε το 2015, οι πολιτικές για τη δέση «κλίμα-ενέργεια για το 2030» συμπληρώθηκαν με τις νομοθετικές προτάσεις για τους τομείς εκτός ΣΕΔΕ, οι οποίες όταν συμφωνηθούν, από το Συμβούλιο και το Ε. Κοινοβούλιο, αναμένεται να καθοδηγήσουν τη πορεία μετάβασης της Ευρώπης σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και συνεπώς να ανταποκριθούν οι ευρωπαϊκές χώρες στις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν λόγω της συμφωνίας των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή.

Η ΕΕ προσπάθησε πολύ τα τελευταία χρόνια για να καταστεί δυνατή μια φιλόδοξη συμφωνία, κατά τις διαπραγματεύσεις της 21ης Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών στο Παρίσι, βασιζόμενη πάντα στους κανόνες της διεθνούς συνεργασίας. Η διαπραγματευτική στρατηγική της ΕΕ ήταν αποφασιστικής σημασίας για την επίτευξη της συμφωνίας ειδικά με την επιτυχημένη κοινοπραξία κρατών με υψηλή φιλοδοξία.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Η συμφωνία των Παρισίων έχει τα ακόλουθα βασικά χαρακτηριστικά:

Καθορίζει ένα μακροπρόθεσμο στόχο να θέσει τον κόσμο σε σωστή πορεία για να περιοριστεί η υπερθέρμανση του πλανήτη πολύ κάτω από τους 2° C και να συνεχίσει τις προσπάθειες για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5° C. Ο φιλόδοξος στόχος του 1,5° C, συμφωνήθηκε για να αναδείξει τις ανησυχίες των πιο ευάλωτων χωρών που αντιμετωπίζουν ήδη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Η Συμφωνία αποστέλλει ένα σαφές μήνυμα σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, επενδυτές, τις επιχειρήσεις, την κοινωνία των πολιτών και τους φορείς χάραξης πολιτικής, ότι η παγκόσμια μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας είναι πλέον γεγονός και ότι οι πόροι πρέπει να στραφούν μακριά από τα ορυκτά καύσιμα. Με τις 189 εθνικές συνεισφορές μείωσης εκπομπών (NDCs) που υποβλήθηκαν στον ΟΗΕ, καλύπτεται περίπου το 98% του συνόλου των εκπομπών, κάνοντας την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής να αποτελεί πλέον μια πραγματικά παγκόσμια προσπάθεια.

Με την Συμφωνία, παρέχεται ένας δυναμικός μηχανισμός για να γίνει ένας απολογισμός και να ενισχυθεί η φιλοδοξία με την πάροδο του χρόνου. Ξεκινώντας από το 2023, τα μέρη θα συναντώνται κάθε πέντε (5) χρόνια σε ένα «παγκόσμιο απολογισμό» όπου θα εξετάσουν την πρόοδο στη μείωση των εκπομπών, την προσαρμογή και την παροχή και λήψη υποστήριξης ενόψει των μακροπρόθεσμων στόχων της συμφωνίας.

Τα Μέρη έχουν νομικά δεσμευτική υποχρέωση να εφαρμόσουν εγχώρια μέτρα μετριασμού, με σκοπό την επίτευξη των στόχων των συνεισφορών τους. Επίσης θεσπίζεται ένα ενισχυμένο πλαίσιο διαφάνειας και λογοδοσίας, συμπεριλαμβανομένης της διетуός υποβολής από όλα τα Μέρη της απογραφής των αερίων του θερμοκηπίου και πληροφορίες που απαιτούνται για την παρακολούθηση της προόδου τους, καθώς και ενός μηχανισμού για τη διευκόλυνση της εφαρμογής και την προώθηση της συμμόρφωσης.

Παρέχεται μια φιλόδοξη δέσμη αλληλεγγύης με επαρκείς διατάξεις για την χρηματοδότηση για το κλίμα και την αντιμετώπιση των αναγκών που συνδέονται με την προσαρμογή και την απώλεια και τη ζημία που σχετίζεται με δυσμενείς επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος.

Για την προώθηση της ατομικής και συλλογικής δράσης για την προσαρμογή, η συμφωνία των Παρισίων καθιερώνει για πρώτη φορά ένα παγκόσμιο στόχο, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητα, η προσαρμοστικότητα στο κλίμα και η μείωση της ευπάθειας κλίματος.

Τέλος, σε διεθνές επίπεδο, ενθαρρύνεται η μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των συμβαλλομένων Μερών να μοιραστούν την επιστημονική γνώση σχετικά με την προσαρμογή, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές και τις πολιτικές.

3. ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Στη Συμφωνία των Παρισίων προβλέπεται μια σειρά από μεσοπρόθεσμες απαιτήσεις για τα Συμβαλλόμενα Μέρη.

Αρχικά θα πρέπει να αναπτυχθεί μια σαφής κατανόηση των συνεπειών της πολιτικής που απορρέει από τον θερμοκρασιακό στόχο του 1,5° C. Η 5η Έκθεση αξιολόγησης (AR5) της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) ήταν αμφίρροπη για το θέμα αυτό που οφείλεται κυρίως σε ανεπαρκή επιστημονική ανάλυση. Για να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα προετοιμάζεται σε επίπεδο ΕΕ μια ειδική έκθεση μέσα στο 2018.

Μια άλλη σημαντική πρόκληση θα είναι οι διαδικασίες απολογισμών. Η ΕΕ αναμένεται να συμβάλει και αυτή στην επιστημονική εξέταση που θα διεξαχθεί σε διεθνές επίπεδο για το σκοπό αυτό. Επίσης η ΕΕ θα συμμετάσχει στο πρώτο «διευκολυντικό διάλογο» που θα πραγματοποιηθεί το 2018 όπου θα προβεί σε απολογισμό της συλλογικής φιλοδοξίας και της προόδου στην εφαρμογή των δεσμεύσεων.

Η πορεία μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και αποδοτικής χρήσης των πόρων είναι μια μεγάλη πρόκληση τόσο για την χώρα μας και την ΕΕ, όσο για όλα τα υπόλοιπα Μέρη. Η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα με αποδοτική χρήση των πόρων απαιτεί θεμελιώδεις αλλαγές στην τεχνολογία, την ενέργεια, την οικονομία αλλά και την κοινωνία στο σύνολό της.

Η διαδικασία αυτής της μετάβασης θα εξεταστεί στον πρώτο παγκόσμιο απολογισμό το 2023, που θα εξετάσει σταδιακά τις (όλο και πιο) φιλόδοξες δράσεις για την περίοδο μετά το 2030. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ μαζί με τα άλλα Μέρη, καλείται μέχρι το 2020 να παρουσιάσει μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές προς μια πορεία χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Επισημαίνεται πάντως ότι η Συμφωνία των Παρισίων εκτός από πρόκληση είναι παράλληλα και μια ευκαιρία για οικονομικό μετασχηματισμό με θετικές εξελίξεις για την απασχόληση και την ανάπτυξη, θέματα πολύ σημαντικά ειδικά για τη χώρα μας. Πρόκειται λοιπόν για ένα κεντρικό στοιχείο που αφορά την επίτευξη των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης μέσω διάδοσης και εδραίωσης μιας κυκλικής οικονομίας.

Η εφαρμογή της συμφωνίας των Παρισίων αναμένεται να προσφέρει επιχειρηματικές ευκαιρίες για την ΕΕ και να αξιοποιήσει το πλεονέκτημα της πρωτοπορίας της, με την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και ανάπτυξη σχετικής τεχνολογίας για χαμηλές εκπομπές άνθρακα σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και την ενεργοποίηση διαδικασιών που επιταχύνουν τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην καινοτομία και τον εκσυγχρονισμό σε όλους τους βασικούς τομείς.

Όπως και να έχει, η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα αναμένεται να έχει κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις και συνεπώς δεν θα είναι ούτε απλή, ούτε εύκολη, τόσο για την ΕΕ όσο και ειδικά για τη χώρα μας με τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια.

B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Προοίμιο

Στο προοίμιο, τίθενται ορισμένες αρχές και κατευθύνσεις που προσδιορίζουν το πλαίσιο της Συμφωνίας των Παρισίων και περιλαμβάνουν :

- τις συνθήκες συμμετοχής των Μερών στην Σύμβαση –πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (γνωστή και ως Convention),
- την ισότητα και τις «κοινές αλλά διαφοροποιημένες ευθύνες μετά των αντίστοιχων δυνατοτήτων» και αναγνώριση των ειδικών συνθηκών των λιγότερο ανεπτυγμένων Μερών,
- τις επιπτώσεις των μέτρων που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής,
- τη βιώσιμη ανάπτυξη,
- τη δημιουργία αξιοπρεπούς εργασίας,
- τα ανθρώπινα δικαιώματα,
- την βασική προτεραιότητα για την διασφάλιση των τροφίμων και της εξάλειψης της φτώχειας,
- την ακεραιότητα των οικοσυστημάτων, των ωκεανών, της βιοποικιλότητας και της «Μητέρας Γης»,
- την κλιματική δικαιοσύνη,
- τις ανάγκες μόρφωσης, εκπαίδευσης, δημόσιας ευαισθητοποίησης και συμμετοχής καθώς και της δημόσιας πρόσβασης στην πληροφόρηση,
- την ανάγκη συμμετοχής όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και όλων των εμπλεκόμενων κάθε Μέρους, ανάλογα πάντα και με την αντίστοιχη εθνική νομοθεσία, και
- την σημασία της βιώσιμης συμπεριφοράς στην κλιματική αλλαγή και της σχετικής βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης με ευθύνη κυρίως των ανεπτυγμένων Μερών

Άρθρο 1: Ορισμοί

Προσδιορίζονται οι έννοιες «Σύμβαση» (Convention) που αφορά την Σύμβαση –πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, που έχει κυρωθεί με το Ν.2205/1994 (Α'60), «Διάσκεψη των Μερών» (Conference of the Parties – COP) της Σύμβασης, και «Μέρος» (Party) δηλ. η συμβαλλόμενη χώρα αυτής της συμφωνίας, όπου καταδεικνύεται η σύνδεση και αλληλεξάρτηση της Συμφωνίας των Παρισίων με τη Σύμβαση των ΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή

Άρθρο 2: Σκοπός

Η Συμφωνία θέτει τρεις βασικούς σκοπούς :

1. να κρατηθεί η αύξηση της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας σε «αρκετά κάτω από 2° C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1.5° C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα» (μακροπρόθεσμος θερμοκρασιακός στόχος),

2. να αυξηθεί η ικανότητα προσαρμογής στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, και να
3. γίνουν οι χρηματοδοτικές ροές συνεπείς προς μια πορεία χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Άρθρο 3:

Η Συμφωνία προτρέπει τα μέρη να καθορίσουν τις εθνικές τους συνεισφορές και να αναλάβουν φιλόδοξες προσπάθειες ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του άρθρου 2

Άρθρο 4 : Μετριασμός

Ο Μετριασμός των εκπομπών κατά τη διάρκεια του αιώνα - και πώς οι χώρες θα αντιμετωπίσουν τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, περιλαμβάνει:

α) Στην παράγραφο 1: Τον μακροπρόθεσμο στόχο

Για την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της θερμοκρασίας «πολύ κάτω από 2ο C» ο κόσμος πρέπει να αποβλέπει στην κορύφωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου «το συντομότερο δυνατόν» (asap), έχοντας κατά νου ότι θα χρειαστεί περισσότερος χρόνος για τις αναπτυσσόμενες χώρες να κορυφώσουν τις δικές τους εκπομπές.

Μετά από αυτό, οι χώρες πρέπει να κάνουν γρήγορες μειώσεις «σύμφωνα με τη βέλτιστη διαθέσιμη επιστήμη» έως ότου οι εκπομπές και απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου ισορροπήσουν.

β) Στις παραγράφους 2 και 3 : Εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (NDCs)

Η συμφωνία δεσμεύει νομικά κάθε χώρα στην προετοιμασία, την ανακοίνωση και τη διατήρηση των «εθνικά καθορισμένων συνεισφορών» που προτίθεται να επιτύχει. Οι χώρες δηλαδή δεσμεύονται να επιδιώξουν φιλόδοξες εγχώριες πολιτικές, μέτρα και δράσεις μετριασμού των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, με στόχο την επίτευξη της συνεισφοράς.

Διαδοχικές συνεισφορές μιας χώρας οφείλουν να αποτελούν «πρόοδο», σε συνάρτηση με τις προηγούμενες προσπάθειες της και να αντανακλούν τη «μέγιστη δυνατή φιλοδοξία της χώρας».

γ) Στις παραγράφους 4 και 6 : Δράσεις :

Η συμφωνία αναφέρει ότι οι αναπτυγμένες χώρες πρέπει να αναλάβουν ηγετικό ρόλο αναλαμβάνοντας «στόχους για μείωση των εκπομπών σε όλους τους τομείς της οικονομίας», αλλά και οι αναπτυσσόμενες χώρες ενθαρρύνονται να κινηθούν επίσης προς την ίδια πορεία με μείωση ή περιορισμό των εκπομπών με την πάροδο του χρόνου.

Μεγαλύτερη ευελιξία δίνεται στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη, για τα οποία αναφέρεται ότι «ίσως προετοιμάσουν» στρατηγικές, σχέδια και δράσεις για να μειώσουν τις εκπομπές τους.

δ) Στις παραγράφους 9 και 10 : Διαδικασία απολογιστικών κύκλων

Η συμφωνία δεσμεύει όλες τις χώρες να κοινοποιούν τις “εθνικά καθορισμένες συνεισφορές” (NDCs) κάθε πέντε (5) έτη, μέσω μιας διαδικασίας απολογισμού, η οποία θα αξιολογεί την παγκόσμια πρόοδο για την επίτευξη του στόχου της συμφωνίας.

Αυτή η διαδικασία θα συγχρονίζεται σύμφωνα με ένα κοινό χρονικό πλαίσιο.

ε) Στις παραγράφους 13 και 14 : Λογιστική διαδικασία

Η συμφωνία δεσμεύει τις χώρες για τις “εθνικά καθορισμένες συνεισφορές” (NDCs), τη μέτρηση των εκπομπών και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου, σύμφωνα με τις αρχές της «ακεραιότητας, της διαφάνειας, της ακρίβειας, της πληρότητας, της συγκρισιμότητας κλπ, και την αποφυγή διπλοεγγραφών.

στ) Στην παράγραφο 19 : Μακροπρόθεσμες στρατηγικές

Η συμφωνία αναφέρει ότι όλες οι χώρες πρέπει «να προσπαθήσουν να διαμορφώσουν και να ανακοινώσουν τις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου».

Άρθρο 5: Δάση

Η Συμφωνία αναφέρει ότι οι χώρες θα πρέπει να αναλάβουν δράση για την «διατήρηση και την ενίσχυση» όσον αφορά «καταβόθρες και ταμειυτήρες» αερίων του θερμοκηπίου, συμπεριλαμβανομένων των δασών.

Αυτό περιλαμβάνει τα αποτελέσματα και από τα υφιστάμενα πλαίσια που έχουν ήδη συμφωνηθεί στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση και την υποβάθμιση το οποίο ξεκίνησε το 2007 και συνεχίζεται στη Βαρσοβία όπου ιδρύθηκε και ο ομώνυμος μηχανισμός- Warsaw REDD+ Mechanism).

Άρθρο 6: Αγορές

Η Συμφωνία θεσπίζει ακόμη ένα μηχανισμό, ο οποίος θα καθοδηγήσει την ίδρυση ενός εθελοντικού συστήματος αγορών άνθρακα, όπου οι χώρες θα μπορούν να χρησιμοποιούν «διεθνώς μεταφερόμενα αποτελέσματα μετριάσμου» για να εκπληρώσουν τις δεσμεύσεις τους.

Ο Μηχανισμός θα επιβλέπεται από ένα Σώμα, που θα αποφασιστεί από την Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών, με συγκεκριμένους στόχους μετριάσμου εκπομπών. Αναγνωρίζεται επίσης, η σημασία των προσεγγίσεων που δεν βασίζονται στην αγορά και αναμένεται να βοηθήσει τις χώρες να ανταποκριθούν στις “εθνικά καθορισμένες συνεισφορές” τους.

Άρθρο 7 : Προσαρμογή

Η Συμφωνία εστιάζει στο θέμα της προσαρμογής και πώς τα Μέρη πρέπει να προετοιμαστούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Ειδικότερα :

α) Στην παράγραφο 1 : Παγκόσμιος σκοπός

Η Συμφωνία θεσπίζει ένα ποιοτικό παγκόσμιο σκοπό για την προσαρμογή. Ο σκοπός αυτός περιλαμβάνει την ενίσχυση της προσαρμοστικής ικανότητας, ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας στην αλλαγή του κλίματος.

Αυτό γίνεται, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο κόσμος θα είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της «πολύ κάτω από 2° C» θερμοκρασίας του πλανήτη, η οποία συμφωνήθηκε ως ο μακροπρόθεσμος στόχος.

β) Στην παράγραφο 5 : Αρχές

Η συμφωνία ορίζει μια σειρά κατευθυντήριων αρχών αναφορικά με τις δράσεις προσαρμογής που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη –μεταξύ άλλων- τις ιδιαιτερότητες της χώρας, την διάσταση του φύλλου, τις ευάλωτες ομάδες, τις κοινότητες και τα οικοσυστήματα και να βασίζονται στην επιστήμη και την παραδοσιακή γνώση (ειδικά για αυτόχθονες πληθυσμούς σε μικρά κράτη κλπ).

γ) Στην παράγραφο 7 : Συνεργασία

Η Συμφωνία αναφέρει ότι οι χώρες θα πρέπει να επεκτείνουν τη συνεργασία τους, όταν πρόκειται για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Αυτό περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων/ορθών πρακτικών, ενίσχυση θεσμικών ρυθμίσεων, ενίσχυση της επιστημονικής γνώσης και παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες για τον εντοπισμό των πρακτικών προσαρμογής, τις ανάγκες και τις προτεραιότητες.

δ) Στην παράγραφο 9 : Σχεδιασμός

Η Συμφωνία αναφέρει ότι κάθε χώρα πρέπει να συμμετάσχει στις διαδικασίες σχεδιασμού προσαρμογής. Αυτές οι διαδικασίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την εφαρμογή των μέτρων προσαρμογής, τη διαμόρφωση των εθνικών σχεδίων προσαρμογής, την αξιολόγηση των επιπτώσεων της αλλαγής του κλίματος και την ευπάθεια, την παρακολούθηση και την εκμάθηση από τα σχέδια προσαρμογής, και την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας των κοινωνικοοικονομικών και οικολογικών συστημάτων.

ε) Στις παραγράφους 10, 11 και 12: Ανακοίνωση

Η Συμφωνία αναφέρει ότι κάθε χώρα θα πρέπει να «υποβάλει και ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα» ανακοινώσεις για τη προσαρμογή, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν τις προτεραιότητες, την εφαρμογή, τις ανάγκες υποστήριξης, τα σχέδια και τις δράσεις.

Επισημαίνεται πως αυτά δεν θα πρέπει να δημιουργούν καμία πρόσθετη επιβάρυνση για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Θα πρέπει να υποβάλλονται μαζί με, ή ως συστατικό άλλων ανακοινώσεων, συμπεριλαμβανομένου ενός εθνικού σχεδίου προσαρμογής που καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο συνεισφοράς.

Η Γραμματεία της Σύμβασης (UNFCCC Secretariat) θα τηρεί δημόσιο αρχείο των ανωτέρω ανακοινώσεων.

στ) Στην παράγραφο 14 : Απολογισμός

Στη Συμφωνία αναφέρεται σε μια διαδικασία απολογισμού (ο πρώτος απολογισμός θα γίνει το 2023) για να επανεξεταστεί η πρόοδος που θα έχει τεκμηριωθεί.

Στο άρθρο 7 αναφέρεται ότι ο απολογισμός θα αναγνωρίσει τις προσαρμοστικές προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών, την ενίσχυση της εφαρμογής των δράσεων προσαρμογής, θα εξετάσει την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της υποστήριξης που παρέχεται στις προσπάθειες προσαρμογής και θα επανεξετάσει τη συνολική πρόοδο προς το στόχο της παγκόσμιας προσαρμογής.

Άρθρο 8 : Απώλεια και βλάβες

Το θέμα «Απώλεια και βλάβες/ζημιές» αναφέρεται στην εξεύρεση ενός τρόπου για τις (πλέον ευάλωτες) χώρες ώστε να βοηθηθούν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής που είναι πέρα από την προσαρμογή.

Άρθρο 9: Χρηματοδότηση

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στην χρηματοδότηση. Για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, τεράστια χρηματικά ποσά θα πρέπει να κινητοποιηθούν από μια ποικιλία πηγών. Στο άρθρο ορίζεται ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για την παροχή αυτών των κεφαλαίων. Ειδικότερα:

α) Στις παραγράφους 1,2 και 4 Υποστήριξη

Η Συμφωνία θέτει μια νομική υποχρέωση για τις ανεπτυγμένες χώρες, συγκεκριμένα για την εξασφάλιση παροχής χρηματοδοτικών πόρων ώστε να βοηθήσουν τόσο τις προσπάθειες μετριασμού όσο και προσαρμογής των αναπτυσσόμενων χωρών. Η υποστήριξη πρέπει να γίνεται ισορροπημένα τόσο για μετριασμό όσο και προσαρμογή. Άλλες χώρες ενθαρρύνονται να παρέχουν στήριξη σε εθελοντική βάση.

β) Στην παράγραφο 3 : Πηγές

Η Συμφωνία αναφέρει ότι οι ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να εξετάσουν ένα ευρύ φάσμα πηγών και μέσων για την κινητοποίηση κεφαλαίων, σημειώνοντας παράλληλα τον «σημαντικό ρόλο» που θα πρέπει να διαδραματίσουν οι δημόσιοι πόροι. Αυτή η κινητοποίηση θα πρέπει να αντιπροσωπεύει μια «πρόοδο» πέρα από τις προηγούμενες προσπάθειες .

γ) Στις παραγράφους 5, 6 και 7 : Απολογισμός και Ανακοίνωση

Η Συμφωνία αναφέρει ότι θα πρέπει να εξετάζονται οι πληροφορίες που παρέχονται από τις ανεπτυγμένες χώρες και οι οποίες σχετίζονται με την χρηματοδότηση του κλίματος. Οι αναπτυγμένες χώρες οφείλουν κάθε διετία να παρέχουν ποιοτική και ποσοτική πληροφόρηση ανακοινώνοντας τις χρηματοδοτικές ροές με διαδικασία που θα είναι διαφανής και συνεπής. Η διαδικασία θα αποφασιστεί σε προσεχή Σύνοδο των Μερών (COP).

Άρθρο 10: Τεχνολογία

Η Συμφωνία αναφέρει ότι οι χώρες οφείλουν να μοιράζονται ένα μακροπρόθεσμο όραμα για τη σημασία της «πλήρους ανάπτυξης και μεταφοράς τεχνολογίας» θεσιάζοντας για το σκοπό αυτό ένα ειδικό «πλαίσιο τεχνολογίας».

Αυτό το πλαίσιο θα παρέχει κατευθύνσεις στον Μηχανισμό Τεχνολογίας που ήδη υφίσταται στο πλαίσιο της Σύμβασης των ΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή. {(Ο εν λόγω Μηχανισμός αποτελείται από δύο συμπληρωματικά σώματα που λειτουργούν από κοινού για την επίτευξη αυτού του στόχου: την Εκτελεστική Επιτροπή Τεχνολογίας (Technology Executive

Committee - TEC) και το Κέντρο Κλιματικής Τεχνολογίας και Δικτύων (Climate Technology Centre and Network - CTCN)].

Επισημαίνεται ότι η Συμφωνία προσθέτει ότι η στήριξη (συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής) που θα παρέχεται στις αναπτυσσόμενες χώρες για την εφαρμογή της ανάπτυξης και μεταφοράς τεχνολογίας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την διάρκεια της διαδικασίας απολογισμού του άρθρου 14.

Άρθρο 11: Ανάπτυξη ικανοτήτων

Ως προς το θέμα της ανάπτυξης ικανοτήτων αναφέρεται ότι η ικανότητα των αναπτυσσόμενων χωρών, να αναλάβουν αποτελεσματική δράση κατά της κλιματικής αλλαγής, θα πρέπει να ενισχυθεί στο πλαίσιο της Συμφωνίας.

Αναφέρεται ότι οι ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να ενισχύσουν τη στήριξη δράσεων των ικανοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες και ότι θα πρέπει να επικοινωνούν τακτικά σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί. Οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει επίσης να κοινοποιούν τακτικά την πρόοδο στην εφαρμογή των σχεδίων ανάπτυξης ικανοτήτων.

Άρθρο 13: Διαφάνεια

Για να είναι αποδοτική η Συμφωνία των Παρισίων και να δημιουργηθεί η απαραίτητη εμπιστοσύνη, χρειάζεται οι χώρες να λογοδοτούν για την εφαρμογή των δεσμεύσεων τους με τεκμηριωμένες πληροφορίες και δεδομένα.

Θεσπίζεται για τον λόγο αυτό ένα πλαίσιο διαφάνειας με το οποίο καθιερώνεται διαδικασία και σύστημα ελέγχου για τη διασφάλιση της διαφάνειας, τόσο των δράσεων όσο και της υποστήριξης, με κάποια ενσωματωμένη ευελιξία για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Ειδικότερα:

α) Στις παραγράφους 7 έως και 10 : Πληροφορίες

Κάθε χώρα πρέπει να παρέχει ορισμένες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης μιας έκθεσης απογραφής εκπομπών και απορροφήσεων, καθώς και πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση της πρόόδου όσον αφορά την επίτευξη των NDCs. Θα πρέπει επίσης να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την προσαρμογή.

Οι ανεπτυγμένες χώρες πρέπει επίσης να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση, την τεχνολογία και την υποστήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων, ενώ οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την υποστήριξη που χρειάζονται και που έλαβαν.

α) Στις παραγράφους 11 και 12 : Τεχνική επανεξέταση εμπειρογνομώνων

Η Συμφωνία αναφέρει ότι οι πληροφορίες που υποβάλλονται από κάθε χώρα θα πρέπει να υποβάλλονται και σε επανεξέταση από τεχνικούς εμπειρογνώμονες. Για τις αναπτυσσόμενες χώρες, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει βοήθεια για τον εντοπισμό των αναγκών ανάπτυξης ικανοτήτων.

Κάθε χώρα πρέπει να συμμετέχει σε μία επανεξέταση της χρηματοδοτικής στήριξης που παρέχει, καθώς και της εφαρμογής και της επίτευξης των εθνικά καθορισμένων εισφορών της (NDCs).

Άρθρο 14 : Απολογισμός

Η Συμφωνία αναφέρει ότι πρέπει να υπάρχει μια διαδικασία «παγκόσμιου απολογισμού» της συνολικής προόδου προς την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της συμφωνίας, αρχής γενομένης από το 2023 και μετά ανά πενταετία.

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας απολογισμού χρησιμεύει ώστε να ενημερώνει τις χώρες για την «επικαιροποίηση και ενίσχυση» των δράσεων και/ή υποστήριξης των.

Άρθρο 15 : Συμμόρφωση

Με το άρθρο αυτό θεσπίζεται ένας μηχανισμός για την προώθηση της συμμόρφωσης με τη Συμφωνία . Ο μηχανισμός αυτός θα αποτελείται από μια Επιτροπή (Committee) από ειδικούς (expert-based) η οποία θα είναι φύσει διευκολυντική (facilitative in nature) και θα λειτουργεί με μη-αντιθετικό και μη-τιμωρητικό τρόπο. Θα λαμβάνει υπόψη της την αρχή CBDR (Common but differentiated responsibilities – δηλ. κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών) και θα ανακοινώνει τα αποτελέσματα της στην ετήσια Σύνοδο των Μερών .

Άρθρα 20 και 21: Η ισχύς της Συμφωνίας

Η Συμφωνία κατατέθηκε στον ΟΗΕ στη Ν.Υόρκη και στις 22 Απριλίου του 2016 ξεκίνησε μια περίοδος ενός (1) έτους, δηλ. μέχρι 21-4-2017, για υπογραφή αποδοχής από τις χώρες. Η Ελλάδα υπέγραψε την αποδοχή της Συμφωνίας στις 22 Απριλίου 2016 στη Ν.Υόρκη. Μέχρι το τέλος Ιουνίου 2016 είχαν υπογράψει την αποδοχή 176 χώρες-Μέρη

Η Συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ 30 ημέρες μετά την ημερομηνία κατά την οποία τουλάχιστον 55 χώρες που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 55% του συνόλου των παγκόσμιων εκπομπών θα έχουν καταθέσει τις πράξεις κύρωσης της Συμφωνίας. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει τουλάχιστον οι χώρες με τις τρεις μεγαλύτερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στον κόσμο (δηλ. Κίνα, ΗΠΑ και ΕΕ με περίπου το 50% των παγκοσμίων εκπομπών) να επικυρώσουν μέσα στο επόμενο έτος. Επισημαίνεται ότι η Κίνα και οι ΗΠΑ δεσμεύτηκαν να την επικυρώσουν το συντομότερο δυνατό. Όσον αφορά τις ΗΠΑ, η Συμφωνία των Παρισίων δεν θα χρειαστεί έγκριση από το Κογκρέσο.

Μέχρι τέλος Ιουνίου 2016 από τα 197 Μέρη, μόνο 20 έχουν κυρώσει την Συμφωνία, που αντιπροσωπεύουν το 0,40 % των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η έγκαιρη επικύρωση και η όσο το δυνατόν ταχύτερη έναρξη ισχύος της Συμφωνίας αποτελεί σημαντικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι απαραίτητη καθώς θα παρέχει, σε όλες τις χώρες αλλά και τους επενδυτές, τη νομική βεβαιότητα ότι θα εφαρμοστεί σύντομα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της καλούνται να επικυρώσουν τη Συμφωνία των Παρισίων, το συντομότερο δυνατό και στη συνέχεια να καταθέσουν από κοινού τα έγγραφα κύρωσης της συμφωνίας στα Ηνωμένα Έθνη.

Θέτοντας υπόψη της Βουλής των Ελλήνων το εν λόγω σχέδιο νόμου, εισηγούμαστε να τύχει της έγκρισής της.

Αθήνα, 15/9/2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ**

ΠΑΝ. ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

Γ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΙΚ. ΚΟΤΖΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΑΝ. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

**ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

ΧΡ. ΣΠΙΡΤΖΗΣ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΕΥΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

**ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Θ. ΔΡΙΤΣΑΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ